

KUNST

i Voorwoord

2 1 Oudheid >

3 2 Middeleeuwen >

4 3 Renaissance - Rev... >

5 4 Negentiende eeuw >

6 5 Modernisme >

7 6 Postmodernisme >

8 7 Hedendaags >

Voorwoord

Welkom bij de onlinevragenblokken van *Kunstboek*. Met deze onlinevragenblokken kun je controleren of je de tekst in *Kunstboek* goed hebt gelezen en leer je de stof toe te passen. Deze vragen zijn een uitstekende oefening voor je toetsen en voor het eindexamen.

Hoe gebruik je deze uitgave?

- In de balk links vind je de zeven blokken waarin *Kunstboek* is opgedeeld. Als je op een van de zeven tijdvakken klikt, kun je via het navigatiemenu naar een paragraaf gaan.
- Binnen een paragraaf zie je de titels van de thema's waarin de vragen zijn verdeeld. Hier staat ook hoeveel vragen elk thema heeft.
- Binnen een thema kun je de vragen en afbeeldingen bekijken door naar beneden te scrollen. Om naar een volgend thema te gaan, gebruik je de navigatiebalk aan de linkerkant of klik je op de titel van het volgende thema aan de onderkant van het scherm.
- Net als op je eindexamen staat er boven sommige vragen een tekst met wat achtergrondinformatie over een afbeelding, kunstenaar of periode tussen twee lijnen. Deze informatie is voor meerdere vragen op die pagina belangrijk en helpt je bij het beantwoorden van de vragen.

vwo

Vragen die speciaal voor vwo-leerlingen bedoeld zijn, staan in een gekleurd kader, zoals dit.

Afbeeldingen

De afbeeldingen die naast de vragen staan, zijn meestal te klein om goed en gedetailleerd te kunnen bestuderen of laten niet het hele kunstwerk zien. Als je op de afbeelding klikt, wordt de afbeelding uitvergroot op je scherm. Met hulp van de vergroting kun je de vragen beantwoorden.

Veel succes!

KUNST

i Voorwoord

2 1 Oudheid >

3 2 Middeleeuwen >

4 3 Renaissance - Rev... >

5 4 Negentiende eeuw >

6 5 Modernisme >

7 6 Postmodernisme >

8 7 Hedendaags >

Tempels (vraag 5-13)

3.1 Parthenon (5e eeuw v.Chr.) Acropolis, Athene.

3.2 Tempel van Athena Nikè (5e eeuw v.Chr.) na restauratie.

Bekijk afbeelding 3.1 en 3.2.

Griekse tempels hebben een heel karakteristieke vorm.

5. Noem drie vormgevingskenmerken waaraan je Griekse tempels herkent.

Bekijk afbeelding 3.1.

Voor het Parthenon hebben de Grieken de maatverhoudingen van de gulden snede toegepast.

6. Wat is het effect van de gulden snede voor het aanzicht van het gebouw?

Het Parthenon en andere tempels hadden een religieuze functie.

Toch mocht de vrije Griekse bevolking de tempels niet binnengaan. Dat was het domein van priesters en priestersessen.

7. Hoe konden de gewone Grieken toch hun goden vereren?

VWO

Bekijk afbeelding 3.1.

De Grieken brengen in veel van hun gebouwen vormen van optische correcties aan om ogenschijnlijke fouten te corrigeren.

8. Noem twee optische correcties en leg uit hoe ze werken.

Bekijk afbeelding 3.1 en 3.2.

Het Parthenon en andere grote Griekse tempels hadden niet alleen een religieuze functie.

9. Leg aan de hand van de afbeelding uit welke functie de tempels nog meer hadden.

De stijl waarin het Parthenon is gebouwd is een andere dan de Nikètempel op afbeelding 3.2.

10. Tot welke bouwstijl behoort het Parthenon? Noem een vormgevingselement waaraan je dat kunt zien.

11. Tot welke bouwstijl behoort de Nikètempel? Noem een vormgevingselement waaraan je dat kunt zien.

KUNST

- i* Voorwoord

- 2** 1 Oudheid >

- 3** **2 Middeleeuwen** >

- 4** 3 Renaissance - Rev... >

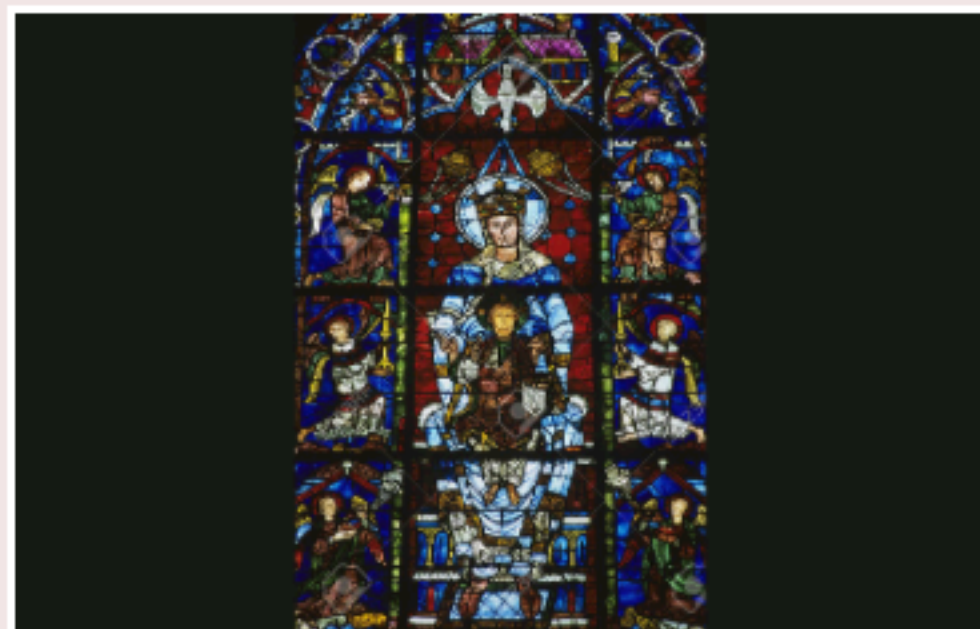
- 5** 4 Negentiende eeuw >

- 6** 5 Modernisme >

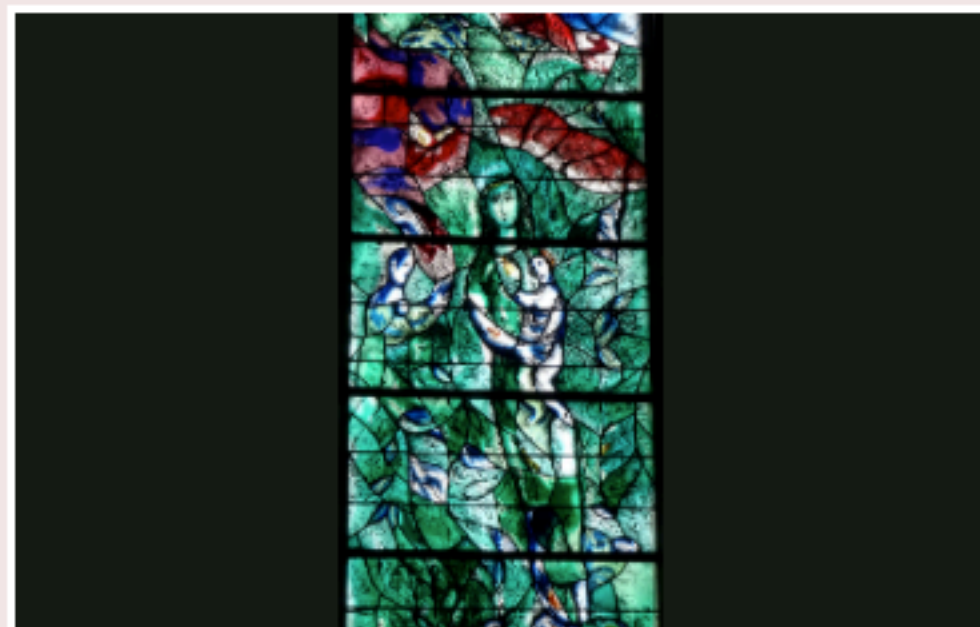
- 7** 6 Postmodernisme >

- 8** 7 Hedendaags >

Glas in lood (vraag 16-18)

4.8 *Madonna met kind* (12^e eeuw) kathedraal van Chartres, Frankrijk.

4.9 Marc Chagall, *Madonna met kind* (1970) Lieve Vrouwe Kerk van Zürich, Zwitserland.

Bekijk afbeelding 4.8 en 4.9.

De vensters van middeleeuwse kerken werden voorzien van glas-in-loodramen.

16. Noem twee functies die glas-in-loodramen in de middeleeuwen hadden. Laat de bescherming tegen weer en wind buiten beschouwing.

Zowel in de eeuwenoude vensters van Chartres (afb. 4.8) als in het raam van de Zwitserse kerk (afb. 4.9) zie je dikke horizontale (en verticale) profielen.

17. Wat is de functie van die brede profielen?

De Russisch-joodse kunstenaar Marc Chagall heeft verschillende gebrandschilderde ramen gemaakt.

18. In welk opzicht wijkt de vormgeving van Chagall (afb. 4.9) af van de gotische traditie (afb. 4.8)?

- i** Voorwoord

- 2** 1 Oudheid >

- 3** 2 Middeleeuwen >

- 4** 3 Renaissance - Rev... >

- 5** 4 Negentiende eeuw >

- 6** 5 Modernisme >

- 7** 6 Postmodernisme >

- 8** 7 Hedendaags >

3 Renaissance - Revolutie

- 3.1 Inleiding >
- 3.2 Renaissance >
- 3.3 Maniërisme >**
- 3.4 Barok >
- 3.5 Rococo >
- 3.6 Neoclassicisme >
- 3.7 Wit goud: porselein

3.3 Maniërisme

- Madonna met lange hals (vra...**
- El Greco (vraag 5-7)
- Rovende Romeinen (vraag 8-...

Madonna met lange hals (vraag 1-4)

Vraag 1-4)

Bekijk afbeelding 3.1.

Anders dan in de renaissance is de manier van verbeelden tijdens het maniërisme enigszins gekunsteld.

1. Waarom is het voor maniëristische kunstenaars niet meer zo belangrijk of de voorstelling naturalistisch of realistisch is?

Op het schilderij *Madonna met de lange hals* kun je zien dat Parmigianino de proportieschema's uit de renaissance van het menselijk lichaam heeft losgelaten.

2. Licht dit toe aan de hand van het schilderij. Geef twee voorbeelden.

3. Leg uit dat de encenering vooral decoratief bedoeld is. Noem twee aspecten.

In de renaissance hebben kunstenaars onder andere een voorkeur voor evenwichtige, harmonische composities.

4. In welk opzicht is de compositie van *Madonna met de lange hals* anders dan in de renaissance? Noem twee aspecten.

KUNST

i Voorwoord

2 1 Oudheid >

3 2 Middeleeuwen >

4 3 Renaissance - Rev... >

5 4 Negentiende eeuw >

6 5 Modernisme >

7 6 Postmodernisme >

8 7 Hedendaags >

Madonna met lange hals (vraag 1-4)

3.1 Parmigianino, *Madonna met de lange hals* (1540).

Bekijk afbeelding 3.1.

Anders dan in de renaissance is de manier van verbeelden tijdens het maniërisme enigszins gekunsteld.

1. Waarom is het voor maniëristische kunstenaars niet meer zo belangrijk of de voorstelling naturalistisch of realistisch is?

Op het schilderij *Madonna met de lange hals* kun je zien dat Parmigianino de proportieschema's uit de renaissance van het menselijk lichaam heeft losgelaten.

2. Licht dit toe aan de hand van het schilderij. Geef twee voorbeelden.

3. Leg uit dat de encenering vooral decoratief bedoeld is. Noem twee aspecten.

In de renaissance hebben kunstenaars onder andere een voorkeur voor evenwichtige, harmonische composities.

4. In welk opzicht is de compositie van *Madonna met de lange hals* anders dan in de renaissance? Noem twee aspecten.

KUNST

- [i Voorwoord](#)
- [2 1 Oudheid >](#)
- [3 2 Middeleeuwen >](#)
- [4 3 Renaissance - Rev... >](#)
- [5 4 Negentiende eeuw >](#)**
- [6 5 Modernisme >](#)
- [7 6 Postmodernisme >](#)
- [8 7 Hedendaags >](#)

Japan in Holland (vraag 10-12)

7.4 Jan Toorop, Affiche voor Delftsche slaolie (1894).

Bekijk afbeelding 7.4 en 7.5.

Veel afficheontwerpers uit de Jugendstil, ook Jan Toorop, lieten zich inspireren door Japanse prentkunst. Een voorbeeld van zo'n Japanse prent zie je op afbeelding 7.5.

10. Noem een aspect van het affiche dat afgeleid is van de Japanse prentkunst.

Bekijk afbeelding 7.4.

Met zo'n kunstig affiche zou je bijna vergeten dat dit werk eigenlijk gemaakt is als reclame.

11. Noem twee aspecten van de voorstelling die naar het product verwijzen.

Boven aan het affiche staat de naam 'Delftsche slaolie'.

12. Noem twee aspecten van de vormgeving waardoor de slaolie die de vrouw over de slakom uitschenkt betrokken wordt bij de naam van het product.

KUNST

- i* Voorwoord
- 2** 1 Oudheid >
- 3** 2 Middeleeuwen >
- 4** 3 Renaissance - Rev... >
- 5** 4 Negentiende eeuw >
- 6** 5 Modernisme >
- 7** 6 Postmodernisme >
- 8** 7 Hedendaags >

Paviljoens (vraag 6-17)

8.3 Ludwig Mies van der Rohe, Barcelonapaviljoen, exterieur (1929, 1986).

8.4 Ludwig Mies van der Rohe, Barcelonapaviljoen, interieur (1929, 1986).

Het Barcelonapaviljoen is ontworpen voor de wereldtentoonstelling van 1929 in Barcelona. Het gebouw werd niet gebruikt voor exposities, alleen voor de openingsreceptie. Na de wereldtentoonstelling werd het afgebroken, maar vanwege het architecturale en monumentale belang is het tussen 1983 en 1986 door een groep Spaanse architecten herbouwd. Het paviljoen is gemaakt van luxe materialen als travertijn, groen marmer en gouden onyx.

Bekijk afbeelding 8.3.

Naast het paviljoen ligt een grote vijver.

6. Op welke manier bepaalt de grote vijver mede de ruimtelijke indruk van het paviljoen?

Bekijk afbeelding 8.3 en 8.4.

Het platte dak steunt op smalle stalen kolommen en steekt ver naar buiten uit.

7. Wat is het effect van de ver uitstekende platte overkapping?

VWO

De architect Mies van der Rohe was bekend met het werk van Frank Lloyd Wright en heeft aspecten van bijvoorbeeld de vormgeving van het *Robie House* (afb. 5.51 in het tekstboek) in Chicago verwerkt in zijn *Barcelonapaviljoen*.

8. Noem twee aspecten van afbeelding 8.3 en 8.4 die je herkent van het *Robie House*.

Bekijk afbeelding 8.4.

9. In hoeverre is het paviljoen wat betreft de vormgeving functioneel als ontvangstruimte voor de openingsreceptie van de wereldtentoonstelling? Noem twee aspecten.

Van de Amerikaanse architect Sullivan is de uitspraak: "Form

KUNST

i Voorwoord

2 1 Oudheid >

3 2 Middeleeuwen >

4 3 Renaissance - Rev... >

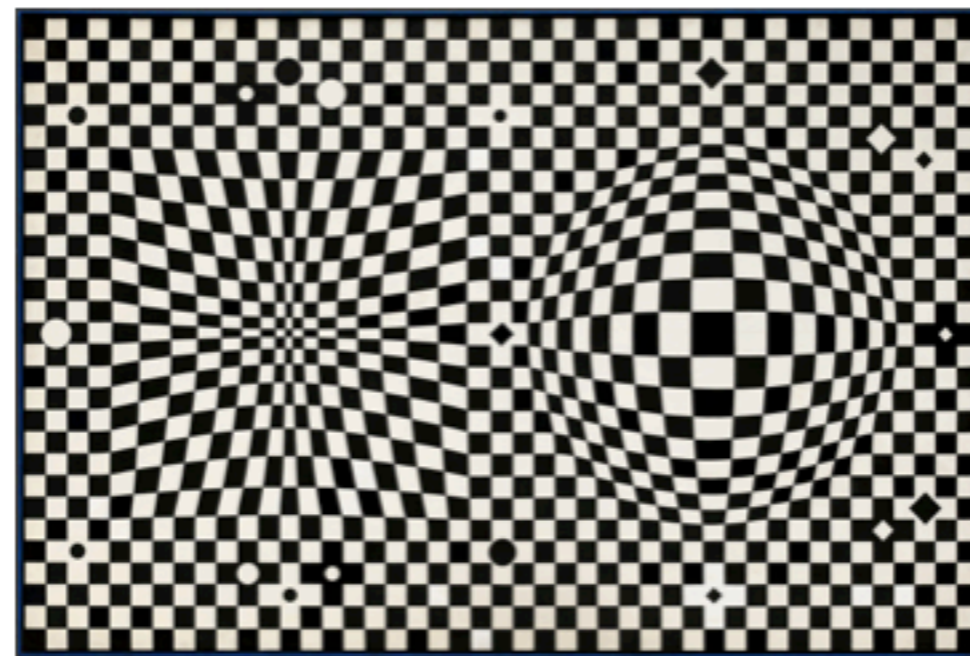
5 4 Negentiende eeuw >

6 5 Modernisme >

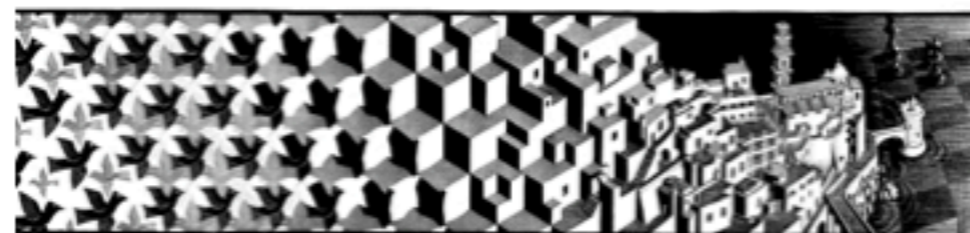
7 6 Postmodernisme >

8 7 Hedendaags >

Optische illusie (vraag 1-7)

7.1 Victor Vasarely, Vega III (1957).

7.2 Maurits Escher, Metamorphose II (1940).

Bekijk afbeelding 7.1.

Victor Vasarely deed onderzoek naar ruimtesuggestie door veranderingen van geometrische figuren op het platte vlak. Zijn eerste werk is in zwart-wit en niet in kleur. In later werk gebruikte Vasarely ook kleuren.

1. Waarom zouden de oudste onderzoeken van Vasarely, zoals *Vega III*, in zwart-wit en met elementaire geometrische vormen zijn?

Met *Vega III* maakte Vasarely een optische illusie van ruimtelijkheid: in de linkerhelft van het beeld lijkt er in het vlak naar achteren diepte te ontstaan, terwijl in de rechterhelft een bolling naar voren in het vlak wordt gesuggereerd. Dat komt doordat de vierkantjes in de linker helft kleiner worden, en die rechts groter.

2. Waardoor lijkt de linkervorm in een spitse punt te eindigen en de rechter in een halve bol?

Bekijk afbeelding 7.2.

De Nederlandse kunstenaar Maurits Escher maakte in 1940 een ongeveer 4 meter lange houtsnede, waarvan je hier een stukje ziet. Opart bestond toen nog niet, maar dit werk van Escher heeft al wel kenmerken van opart.

3. Noem een kenmerk van opart dat je in dit werk herkent en leg ook uit dat het werk geen opart is.

Een vergroting van *Metamorphose II* met een lengte van 48 meter hangt sinds 2008 op Schiphol. Dit werk kreeg de titel *Metamorphose III*. In *Metamorphose III* vind je dezelfde elementen als in *Metamorphose II*.

4. Leg uit dat *Metamorphose III* een geschikt kunstwerk is om op Schiphol te hangen. Geef twee argumenten.

Escher heeft *Metamorphose II* opgezet in zwart-wit.

KUNST

- i* Voorwoord
- 2** 1 Oudheid >
- 3** 2 Middeleeuwen >
- 4** 3 Renaissance - Rev... >
- 5** 4 Negentiende eeuw >
- 6** 5 Modernisme >
- 7** 6 Postmodernisme >
- 8** 7 Hedendaags >

Folly's (vraag 11-18)

9.7 Liz Magor, Lichtschuurtje (2005).

Bekijk afbeelding 9.7.

Op de kade van de oude steenkoolhaven van Vancouver heeft Liz Magor een folly neergezet, het *Lichtschuurtje* op afbeelding 9.7. Het *Lichtschuurtje* is een herinnering aan gebouwen die vroeger in het water aan de waterkant stonden voor onderhoud, bescherming of reparatie van boten. Naarmate de avond dichterbij komt, verlichten lampen binnen om beurt de vensters en de smalle deuropening. De kunstenaar heeft geprobeerd een realistisch ogend schuurtje te bouwen.

11. De folly is gemaakt van aluminium, maar lijkt te zijn gemaakt van houten planken en balken. Waardoor wordt die indruk gewekt? Noem drie aspecten.

12. Waardoor maakt het *Lichtschuurtje* – afgezien van het feit dat het van hout lijkt gemaakt – een realistische indruk? Noem drie aspecten.

13. Noem twee aspecten die verwijzen naar het verleden van dit soort schuurtjes in de haven.

14. Waardoor maakt deze folly een spookachtige indruk?

Rachel Whiteread is bekend geworden door objecten die vorm geven aan 'negatieve' ruimtes. *Schuurtje* is daarvan een voorbeeld. De negatieve ruimte maakt ze zichtbaar door een mal om een object te plaatsen, en die vervolgens vol te storten (bij *Schuurtje* met beton). Daarna wordt de mal weer verwijderd. Wat je dan ziet is de volgestorte binnenkant van het object.

Bekijk afbeelding 9.8.

Schuurtje is een beeld dat Rachel Whiteread heeft gemaakt voor Gouverneur Island, een eiland tegenover het drukke Manhattan.